

LESOVERZICHT

LES 4 *In je eigen woorden*

Informatie over de les

In deze les maken de kinderen een begin met het ontwerp van het omslag van hun werkstuk. Verder lezen ze In deze les gaan de kinderen een voorlopige inhoudsopgave maken door de vragen die ze bedacht hebben in les 1 in een logische volgorde te zetten. Vervolgens noteren ze achter elke vraag welke bron informatie geeft over deze vraag. Dan begint het ‘echte’ werk; het in je eigen woorden opschrijven van de gevonden informatie. Dat is een moeilijke klus. Door klassikaal te oefenen met het herkennen en onderstrepen van sleutelwoorden en het bedenken van synoniemen maken ze hier een begin mee. Laat, afhankelijk van de groep en het niveau, de kinderen hiermee oefenen.

Lesdoel

Het centrale lesdoel voor de kinderen is op het digibord als volgt verwoord:

In deze les oefen je:

met het maken van een inhoudsopgave en het schrijven van een tekst in je eigen woorden.

Lesduur en organisatie

- Lesduur: 60 minuten.
- Lesorganisatie: 10 minuten klassikaal - 15 minuten zelfstandig - 20 minuten klassikaal – 15 minuten zelfstandig (eventueel klassikaal) – 5 minuten klassikaal
- In opdracht 1 en 2 maken de kinderen zelfstandig een voorlopige inhoudsopgave en een overzicht van de bronnen waarmee ze de antwoorden op hun vragen kunnen vinden.
- Speel tijdens het tweede klassikale deel van de les het synoniemenspel en leg vervolgens uit hoe je sleutelwoorden herkent en synoniemen vindt. Dit gebruiken ze wanneer ze de teksten die ze in de bronnen vinden, in hun eigen woorden gaan opschrijven.
- Laat de kinderen opdracht en 3 en 4 maken. Maak deze opdrachten eventueel klassikaal als tijdens de klassikale instructie blijkt dat de kinderen hier moeite mee hebben.
- Maak de les centraal en laat enkele kinderen hun synoniemen vertellen. Bespreek kort wat ze nu kunnen en vertel eventueel dat ze opdracht 5 voor hun weektaak moeten maken.

Nodig voor de les

- Digibord
- Toegang tot internet en tablets of computers per leerling

dia 1

Met dit eerste beeld kun je nog even terughalen wat de kinderen de vorige les hebben gedaan.

Vraag:

Wat hebben we de vorige les gedaan?

[In de vorige les hebben we gekeken hoe en waar je informatie kunt vinden in de bibliotheek en hebben we geoefend met het bedenken van goede zoekwoorden.]

dia 2

Vertel dat jullie nu bij les 4 zijn en gaan oefenen met het maken van een voorlopige inhoudsopgave en het in je eigen woorden opschrijven van gevonden informatie.

dia 3

Vertel:

In een museum zoeken ze voor tentoonstellingen allerlei informatie op. Dat wordt dan kort opgeschreven voor de bezoekers van het museum. Daar gebruiken ze synoniemen bij.

Bekijk samen het filmpje.

dia 4

Vertel de kinderen wat ze in deze les gaan oefenen.

dia 5

LES 4

Dit ga je doen:

1. een voorlopige inhoudsopgave maken.
2. het synoniemspel spelen.
3. informatie in je eigen woorden opschrijven.

Bespreek kort met de kinderen wat ze deze les gaan doen.

Vraag of iedereen weet wat een voorlopige inhoudsopgave is? [Dat is een eerste versie van de inhoudsopgave die je later nog kunt aanpassen. Hij hoeft dus niet meteen goed te zijn.]

dia 6

LES 4

De kinderen maken zelfstandig opdracht 1 en 2 en maken zo een voorlopige inhoudsopgave. Daarbij gebruiken ze de vragen die ze in les 1 hebben bedacht. Laat de kinderen weten uit hoeveel vragen de inhoudsopgave moet bestaan. Bijvoorbeeld vier vragen voor groep 6 en acht vragen voor groep 8. Benadruk dat dit 'voorlopig' is! Tijdens het zoeken naar de goede informatie kun je er achter komen dat je de vraag beter kunt aanpassen. Of je komt iets te weten wat heel interessant is, maar waar je geen vraag over had. Loop ondertussen door de klas en help waar nodig.

Maak na 15 minuten de les weer centraal en speel het synoniemspel.

dia 7

Het synoniemspel!

LES 4

Speel het spel!

Vertel:

Nu heb je een voorlopige inhoudsopgave gemaakt met de vragen die je bedacht heb in les 1. Straks ga je deze vragen in je eigen woorden beantwoorden. Je schrijft de tekst dus niet letterlijk over uit je bron. Je gaat je eigen woorden gebruiken. Daarbij is het handig om synoniemen te gebruiken. Daarom spelen we nu het Synoniemspel.

dia 8

LES 4

Wat is een synoniem voor rijwiel?

A	Boemel	Rijtuig	B
C	Fiets	Slee	D

Vertel:

Je krijgt een woord te zien met daaronder vier andere woorden. Uit deze vier woorden moet je een synoniem vinden van het woord dat in het groot te zien is.

Het juiste antwoord is fiets.

Vertel eventueel: boemel is een synoniem voor stoptrein, rijtuig en slee zijn synoniemen voor een auto.

dia 9

LES 4

Wat is een synoniem voor kalm?

A	Levendig	Moeiteloos	B
C	Rustig	Vochtig	D

Het juiste antwoord is rustig.

Vertel eventueel: levendig is het tegenovergestelde van rustig, moeiteloos betekent dat je iets makkelijk kunt; dus zonder moeite. En niet kalm, maar klam is een ander woord voor vochtig.

dia 10

LES 4

Wat is een synoniem voor wijs?

A	Absurd	Bezwaarlijk	B
C	Onberaden	Verstandig	D

Het juiste antwoord is verstandig.

Vertel eventueel: absurd is een ander woord voor belachelijk. Bezwaarlijk is een ander woord voor kwalijk. Onberaden is synoniem van dom.

dia 11

LES 4

Wat is een synoniem voor treffer?

A	Ambitie	Doelpunt	B
C	Ontmoeting	Plan	D

Het juiste antwoord is doelpunt.

Vertel eventueel: ambitie is een ander woord voor voornemen of plan. Ontmoeting is een synoniem voor iemand treffen.

dia 12

LES 4

Uitslag

Mogelijke antwoorden zijn: uitkomst, gevolg, resultaat, afloop, uitkomst, schimmel, pukkels, uitspraak

dia 13

LES 4

Geschiedenis

Mogelijke antwoorden zijn: verleden, verhaal, gebeurtenis, voorval, historie, vertelling

dia 14

LES 4

Op een onderzeeboot gaat het leven dag en nacht door. Daarom is de bemanning ingedeeld in ploegen. Een ploeg werkt zes uur. Daarna heeft deze ploeg zes uur de tijd om te slapen, te eten, een spelletje te doen of te sporten.

Bron: Junior informatieboekje 235, De onderzeeboot.

Vertel:

Met het synoniemenspel hebben we al een beetje geoefend met het nadenken over woorden. Maar hoe schrijf je nou een tekst in je eigen woorden? Daar gaan we nu mee oefenen.

Om een tekst te schrijven in je eigen woorden zoek je eerst de sleutelwoorden in de tekst. Sleutelwoorden zijn de belangrijke woorden in een tekst. Hier zie je een voorbeeld van een tekst.

dia 15

LES 4

Op een onderzeeboot gaat het leven dag en nacht door. Daarom is de bemanning ingedeeld in ploegen. Een ploeg werkt zes uur. Daarna heeft deze ploeg zes uur de tijd om te slapen, te eten, een spelletje te doen of te sporten.

Bron: Junior informatieboekje 235, De onderzeeboot.

Vertel:

De sleutelwoorden in deze tekst zijn onderstreept. Om sleutelwoorden te vinden, zoek je in elke zin naar woorden waar je 'de' of 'het' voor kan zetten. Verder kijk je over wie of wat de zin gaat. Je zoekt naar de woorden die je nodig hebt om de zin te begrijpen.

Als je de sleutelwoorden hebt gevonden herschrijf je de tekst. Daar kun je synoniemen bij gebruiken.

dia 16

LES 4

Het leven op een onderzeeboot gaat altijd door. Daarom is de bemanning is daarom verdeeld in ploegen. Een ploeg werkt zes uur en is daarna zes uur vrij. Dan kunnen ze doen waar ze zin in hebben.

Bron: Junior informatieboekje 235, De onderzeeboot.

De synoniemen zijn vet gemaakt.

dag en nacht > altijd

ingedeeld > verdeeld

Laat de kinderen opdracht 3 en 4 maken. Ze zoeken in een tekst sleutelwoorden (opdracht 3) en bedenken synoniemen voor sleutelwoorden voor hun eigen werkstuk (opdracht 4). Loop door de klas en help de kinderen waar nodig.

Maak deze opdrachten eventueel klassikaal als tijdens de klassikale instructie blijkt dat de kinderen hier moeite mee hebben.

dia 17

LES 4

Wat we nu kunnen:

- een voorlopige inhoudsopgave maken
- sleutelwoorden herkennen en synoniemen bedenken.

Maak de les weer centraal en laat enkele kinderen hun synoniemen vertellen.

Bespreek kort met de klas wat ze nu kunnen:
een voorlopige inhoudsopgave maken
sleutelwoorden herkennen en synoniemen bedenken.

dia 18

VOOR DE VOLGENDE LES:
Maak opdracht 5 als weektaak.

FUTURE

Laat de kinderen opdracht 5 voor hun weektaak maken.